2021 EYLÜL

TÜRKİYE İMSAD AYLIK SEKTÖR RAPORU

YÖNETİCİ ÖZETİ
EXECUTIVE SUMMARY
TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ
TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMELERİ SANAYİ
TÜRKİYE EKONOMİSİ
DÜNYA EKONOMİSİ
DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ
ÖZEL BÖLÜM

Katkılarıyla

BİLGİ: Rapor içerisinde paylaşılan TÜİK kaynaklı veriler, 'Takvim ve Mevsimsellik Etkisinden Arındırılmamış' verilerdir.

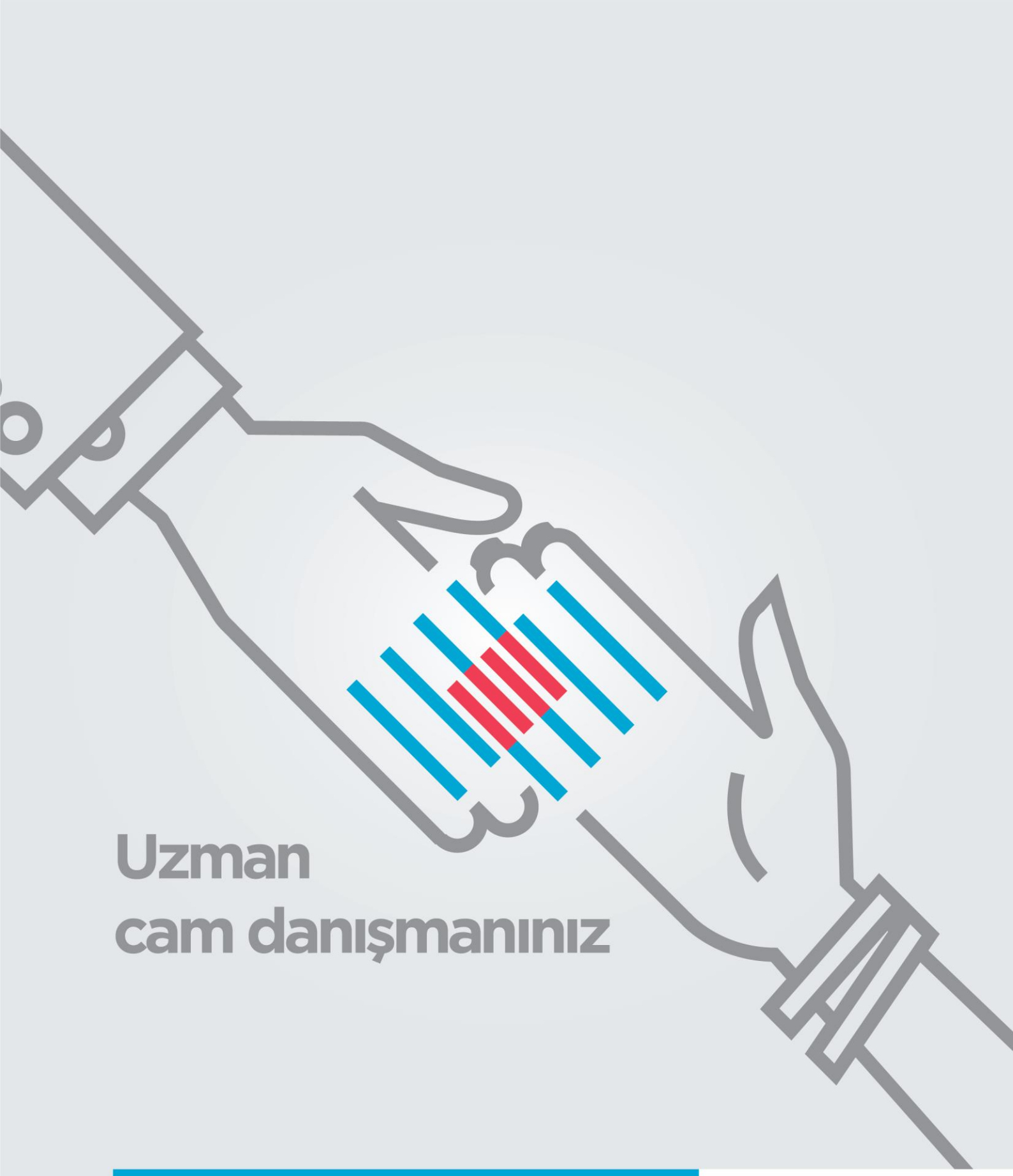

Uzman
cam danışmanınız

Projelerinize en uygun camı seçmek için ihtiyaç duyduğunuz performans ve statik hesaplar, ısıl kırılma analizi ve ürün önerileri ile **Şişecam Cam Danışmanlığı**, geniş bilgi birikimine sahip iş ortağınız olarak her zaman yanınızda.

sisecam.com.tr
/ sisecamduzcam

ŞİŞECAM
DÜZCAM

YÖNETİCİ ÖZETİ

- İnşaat sektöründe yeni işlerin önündeki sınırlayıcı unsurlar azalıyor.
- İnşaat sektörü istihdamı temmuz ayında 1,72 milyon kişi oldu.
- İnşaat sektörü güven endeksi eylül ayında bir önceki aya göre 3,4 puan geriledi.
- Mevcut inşaat işleri endeksi eylül ayında bir önceki aya göre 4,5 puan arttı.
- Yeni alınan inşaat işleri endeksi eylül ayında bir önceki aya göre 0,1 puan arttı.
- Ağustos ayında konut satışları bir önceki yılın ağustos ayına göre yüzde 17,0 azaldı.
- Ağustos ayında 141.400 adet konut satıldı. Yılın en yüksek aylık satışı gerçekleşti.
- Ağustos ayında birinci el konut satışları geçen yılın aynı ayına göre yüzde 18,2 geriledi.
- Ağustos ayında ikinci el konut satışları geçen yılın ağustos ayına göre yüzde 16,5 azaldı.
- Ağustos ayında ipotekli konut satışları geçen yılın aynı ayına göre yüzde 64,0 geriledi.
- Ağustos ayında ipotekli konut satışları 23.735 adet oldu.
- Yılın ilk yarısında sanayi ve lojistik binaları için alınan yapı ruhsatları 4,28 milyon metrekare.
- 2021 yılı ikinci yarısında işgücü saatlik ücretleri 2020 yılsonuna göre yüzde 22,4 artış gösterdi.
- İnşaat malzemesi sanayi üretimi çalışma gün sayısının azalmasıyla yüzde 0,1 geriledi.
- Temmuz ayında inşaat malzemesi ihracatı geçen yılın temmuz ayına göre yüzde 20,8 yükseldi.
- Temmuz ayında inşaat malzemesi ithalatı geçen yılın temmuz ayına göre yüzde 16,1 arttı.
- İmalat sanayi kapasite kullanımı pandemi öncesini aştı.
- Üçüncü çeyrekte Türkiye'nin toplam ihracatı 53 milyar dolar oldu.
- Reel kesim yatırım eğilimi arıyor.
- Tüketici güveni hayat pahalılığı ile zayıf kalıyor.
- TCMB politika değişikliğine gitti ve politika faizini 1 puan indirdi.
- Türk Lirası yeniden değer kaybediyor.
- Küresel ekonomi yavaşlıyor.
- Tedarik endişeleri ile emtia fiyatları yüksek kalıyor.
- ABD merkez bankası FED sıkılaşma işaretleri verdi. Dolar güçleniyor.
- ABD'de yıllık inşaat harcamaları temmuz ayında 1,57 trilyon doları aştı.
- ABD'de yıllık konut fiyatları yüzde 19,9 yükseldi.
- AB inşaat harcamaları 2021 yılı temmuz ayında yüzde 3,3 büyüdü.
- Euro Bölgesi inşaat malzemeleri fiyatları eylül ayında geriledi.

EXECUTIVE SUMMARY

- Constraint factors are easing in construction sector.
- Construction sector employment is 1,72 million at July.
- Construction confidence index declined 3,4 point in September of 2021.
- Existing construction activities index rose 4,5 point in September of 2021.
- New construction orders index rose 0,1 point in September of 2021.
- Total house sales decreased 17,0 percent in August of 2021.
- 141.400 houses have been sold in august of 2021.
- New houses sales declined 18,2 percent in August of 2021.
- Existing home sales dropped 16,5 percent in August of 2021.
- Mortgaged sales of House decreased 64,0 percent in August of 2021.
- Mortgaged sales of House realised as 23.735 in august of 2021.
- Construction permits for industrial buildings is 4,28 million square meters as a floorspace.
- Hourly wages increased 22,4 percent in manufacturing during the first half of the year.
- Construction materials production decreased 0,1 percent in July of 2021.
- Construction materials export increased 20,8 percent in July of 2020.
- Construction materials import expanded 16,1 percent in July of 2020.
- Capacity utilization ratios overpassed pre-pandemi era.
- Total export realises as 53,0 billion US dollar.
- Consumer confidence is weakening due to higher inflation
- Investments are upward trends in real sector.
- Turkish lira has depreciated during September.
- Turkish central bank changed its monetary policy and downwards main interest rate.
- Global economy is slowdown.
- US Central Bank FED point out for tapering.
- Global commodity prices are still at highest level due to sourcing worries.
- US annual construction expenditures is 1,57 trillion US dollars in July.
- US housing prices rose 19,9 percent as annually.
- EU construction expenditures expanded 3,3 percent in July of 2021.
- EU construction materials prices decreased in September.

İnşaat Sektöründe Müteahhitlik Kesiminin Finansman ve Talep Kısıtları Geriliyor

Pandemi sonrası sürecin oluşan koşulları tüm sektörleri olduğu gibi inşaat sektörünü de etkilemekte ve yeniden şekillendirmektedir. İnşaat sektörü pandemi salgını sonrası verilen uygun koşullu kredi destekleri ile 2020 yılının ikinci yarısında mali açıdan rahatlamıştı. 2021 yılında ise tam açılma ile işlere geri dönüş inşaat sektöründeki faaliyetlerin büyümesini desteklemiştir.

İnşaat sektöründe yaşanan bu gelişmelere bağlı olarak müteahhitlik kesiminin sektöre ve işlere yönelik değerlendirmeleri de iyileşme göstermektedir. Müteahhitlik kesiminin inşaat faaliyetlerini sınırlayan unsurlar 2021 yılının üçüncü çeyreğinde giderek azalmaktadır. TÜİK inşaat güven endeksi anketi verilerine göre kısıtlayan faktörler eylül ayında gerilemeye devam etmiştir. Kısıtlayan faktörler 2019 yılı başından bu yana en düşük seviyeye inmiştir. Müteahhitlik kesimi talep açısından göreceli olarak rahattır. Özellikle tam açılma ile işlere geri dönüş talep tarafında iyileşme sağlamıştır. Finansman konusunda da göreceli rahatlık devam etmektedir. Finansman sorunları üçüncü çeyreğin son ayında düşüş göstermiştir. İnşaat sektöründe 2021 yılının genelinde talep ve finansman alanında pandeminin yol açtığı sıkıntıların büyük ölçüde geride bırakıldığı görülmektedir. Bununla birlikte müteahhitlik kesimi yeni iş başlangıçları konusunda temkinli iyimserliğini korumaktadır.

Tablo.1 Müteahhitlerin İnşaat Faaliyetlerine İlişkin Değerlendirmeleri

		Kısıtlayan Faktör Yoktur	Talep Yetersizliği	Hava Şartları	İşgücü Eksikliği	Malzeme ve Ekipman Eksikliği	Finansman Sorunları
2017	**12**	69,1	15,2	6,0	2,6	2,2	20,0
2018	**12**	46,8	28,0	7,7	1,6	3,7	40,2
2019	**3**	46,1	30,7	8,9	1,9	2,6	40,0
	6	45,3	35,3	1,5	2,4	2,7	40,5
	9	47,6	33,0	0,7	3,0	3,5	36,5
	12	49,3	32,1	5,8	2,2	3,1	32,9
2020	**3**	55,3	22,1	8,0	2,0	1,3	29,8
	6	48,7	25,6	1,5	2,7	1,5	27,4
	9	55,2	23,3	0,1	3,2	2,6	27,9
	12	45,2	24,9	3,4	5,1	2,3	30,5
2021	**1**	46,9	22,4	3,8	2,2	1,5	26,3
	2	48,9	25,7	5,3	1,8	1,7	26,3
	3	51,5	23,2	5,0	1,5	1,4	24,5
	4	49,5	25,5	4,5	1,9	2,3	28,7
	5	46,8	26,6	2,3	2,4	2,6	24,2
	6	53,1	19,1	1,5	1,3	2,6	26,7
	7	53,9	19,2	0,5	1,2	2,1	26,7
	8	52,6	24,6	2,9	2,4	2,3	30,5
	9	56,9	22,2	1,0	1,9	2,8	25,7

Kaynak: TÜİK, İnşaat Sektörü Güven Endeksi (2021 Ocak Ayında Revize Edilmiştir)

İnşaat Sektörü İstihdamı Temmuz Ayında 1,72 Milyon Olarak Gerçekleşti

İnşaat sektörü istihdam seviyesi sektördeki iş faaliyetleri için önemli bir gösterge olmaktadır. İnşaat sektöründe istihdam seviyesi büyüme yıllarında 2 milyonun üzerinde gerçekleşmektedir. 2017 yılı temmuz ayında 2,4 milyon ile istihdamda en yüksek seviyeye ulaşılmıştır. 2020 yılında salgın nedeniyle sektörde istihdam nisan ayında 1,12 milyon ile en düşük seviyesine inmiş, ardından artışa geçmiştir. Yeni yılda ise mayıs ayında istihdam 1,85 milyon üzerine çıkarak sektördeki toparlanmaya işaret etmiştir. Haziran ayında istihdam 1,84 milyon ile büyük ölçüde korunmuştur. Temmuz ayında ise 1,72 milyon kişiye inmiştir.

Şekil.1 İnşaat Sektörü İstihdam Bin Kişi

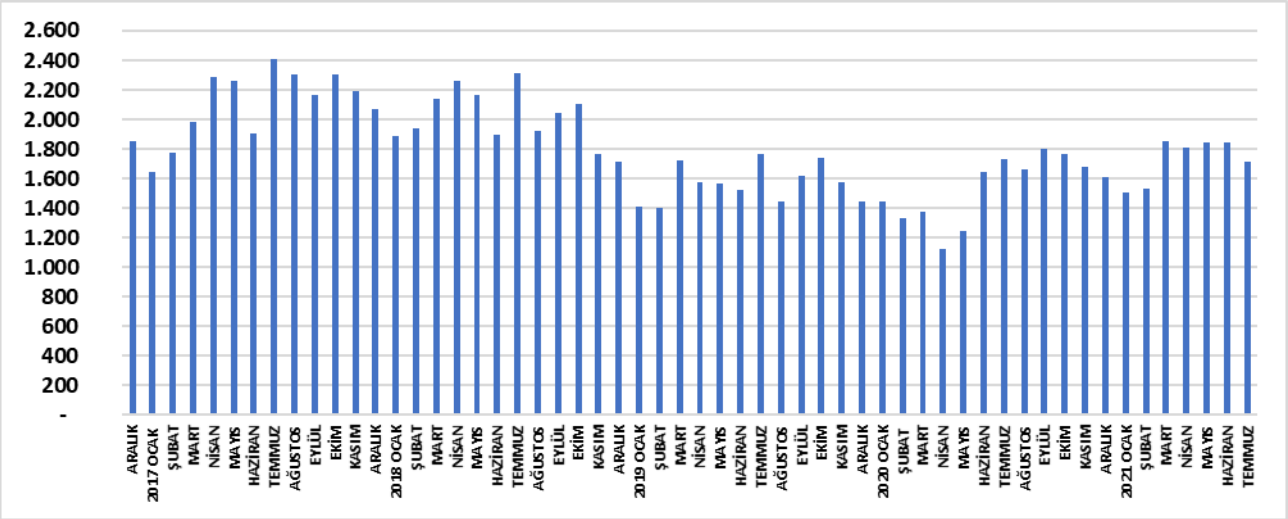

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İnşaat Sektörü Güven Endeksi Eylül Ayında 3,4 Puan Geriledi

İkinci çeyrek dönemde durağanlaşan, üçüncü çeyreğin ilk iki ayında artış gösteren inşaat sektörü güven endeksi üçüncü çeyreği gerileme ile kapatmıştır. Ağustos ayında 4,3 puan artan güven endeksi eylül ayında bir önceki aya göre 3,4 puan düşmüştür. Tam normalleşmeye geçilmesi ile artan mevcut işler ve alınan siparişlere bağlı olarak temmuz ve ağustos aylarında inşaat sektöründe güvende artış yaşanmışken, eylül ayında özellikle arz tarafındaki gelişmeler ile gerilemiştir.

Şekil.2– İnşaat Sektörü Güven Endeksi (2010=100)

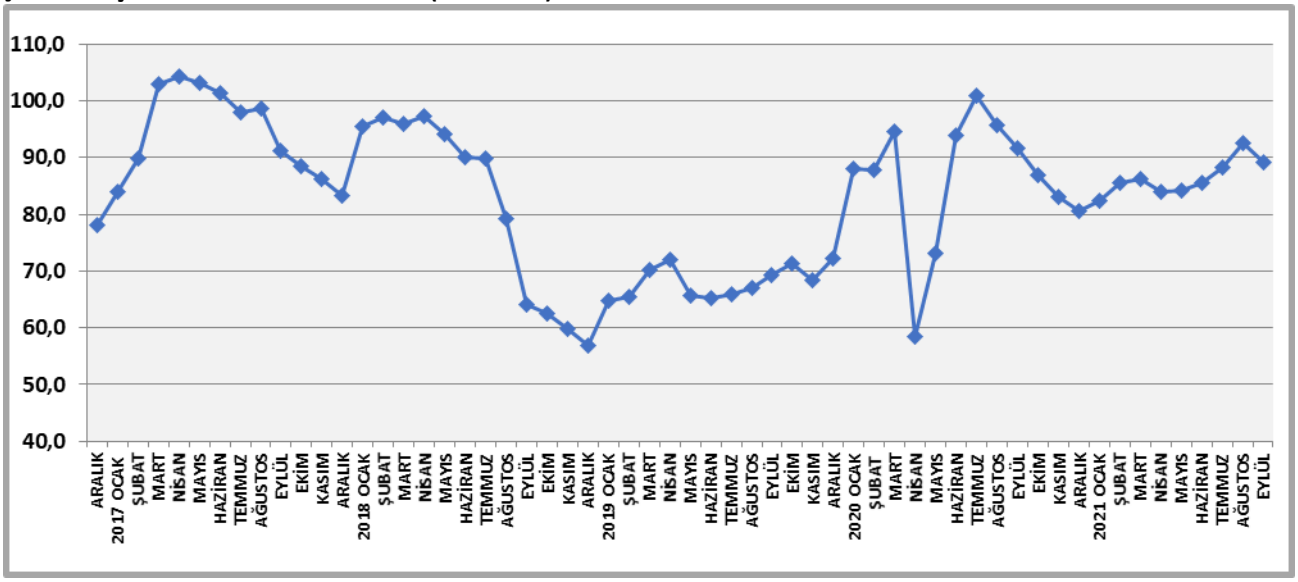

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, (2021 Ocak Ayında Revize Edilmiştir)

Mevcut İnşaat İşleri Seviyesi Eylül Ayında 4,5 Puan Yükseldi

İnşaat sektöründe mevcut işler seviyesi eylül ayında bir önceki aya göre 4,5 puan daha yükselmiştir. Temmuz ayı başından itibaren tam açılmaya geçilmesiyle birlikte inşaat sektöründeki işlerde sıçrama yaşanmıştı. Ağustos ve eylül aylarında ise mevcut işler seviyesi artışına devam etmiştir. Eylül ayı inşaat sektöründe mevsimsellik ile mevcut işler seviyesinin yüksek olduğu ayladan biridir. Bunun da katkısı ile mevcut işler seviyesinde uzun süredir yaşanan durağanlaşma şimdilik geride kalmıştır. Ancak mevcut işlerdeki artışı, büyük ölçüde devam eden işlerin tamamlanması desteklemektedir.

Şekil.3 – Son Üç Ay İnşaat Faaliyetleri Endeksi (2010=100)

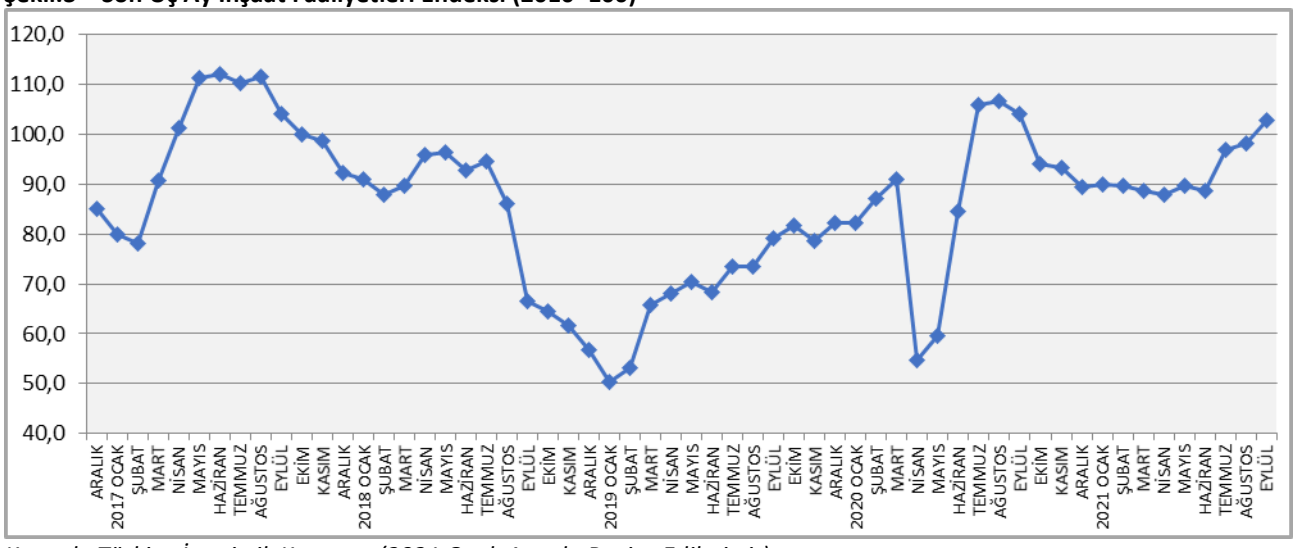

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, (2021 Ocak Ayında Revize Edilmiştir)

Yeni Alınan İnşaat İşleri Seviyesi Eylül Ayında 0,1 Puan Arttı

Alınan yeni iş siparişleri eylül ayında bir önceki aya göre 0,1 puan artış göstermiştir. Mevsimsellik ile yeni iş siparişlerinde geleneksel olarak artış gerçekleşen bir dönem yaşanmaktadır ve bunun etkisi eylül ayında da yavaşlamakla birlikte devam etmiştir. Normalleşme yeni alınan iş siparişleri üzerinde olumlu etkisini yavaşlayarak göstermektedir.

Şekil.4– Yeni Alınan İnşaat İşleri Endeksi 2010=100

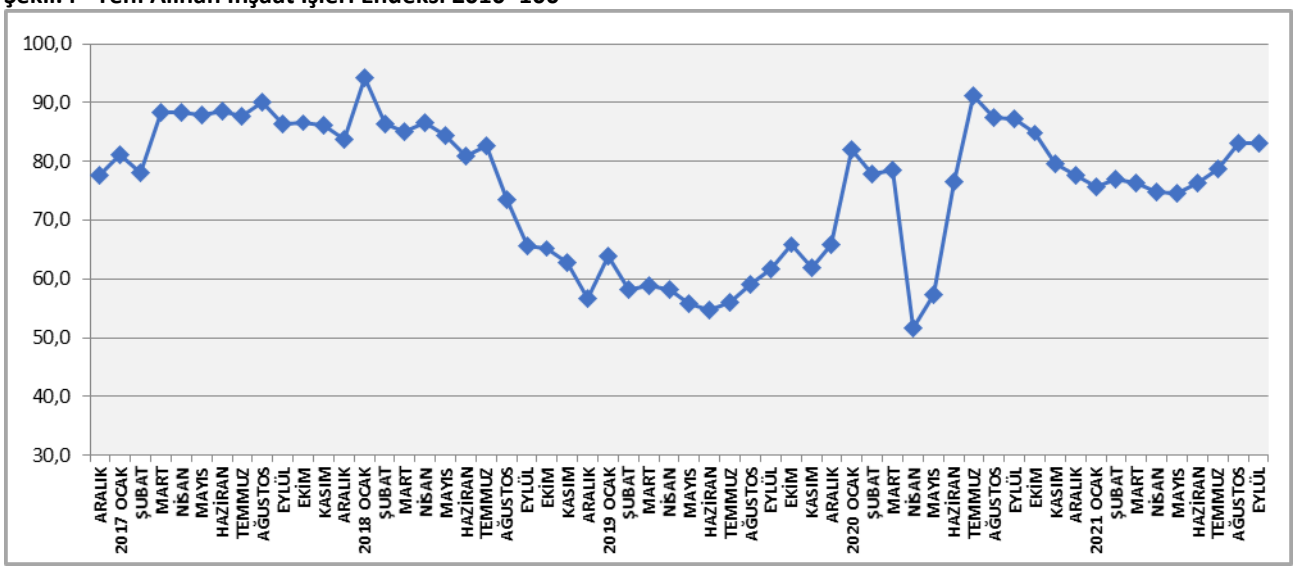

K*aynak: Türkiye İstatistik Kurumu, (2021 Ocak Ayında Revize Edilmiştir)*

2021 Yılı Ağustos Ayında Konut Satışları Yüzde 17,0 Azaldı

2021 yılı ağustos ayında 141.400 adet konut satışı gerçekleşmiştir. Konut satışları ağustos ayında hareketlenmiştir. Böylece 2021 yılının en yüksek aylık konut satışı gerçekleşmiştir. Ancak 2021 yılı ağustos ayında konut satışları bir önceki yılın ağustos ayına göre ise yüzde 17,0 azalmıştır. Geçen yılın ağustos konut sektörüne verilen destekler ile 170.408 adet ile yüksek konut satışı olmuştu. Bu nedenle ağustos ayındaki oransal düşüşte önemli bir baz etkisi yaşanmıştır. Yılın ilk sekiz ayında ise geçen yılın ilk sekiz ayına göre toplam konut satışları yüzde 21,7 azalmış ve 801.995 adet olmuştur.

Tablo.2- Aylık Konut Satışları

DÖNEM	2017	2018	2019	2020	2021
OCAK	95.389	97.019	72.937	113.615	70.587
ŞUBAT	101.468	95.953	78.450	118.753	81.222
MART	128.923	110.905	105.046	108.670	111.241
NİSAN	114.446	103.087	96.071	42.873	95.863
MAYIS	116.558	119.655	91.937	50.936	59.166
HAZİRAN	97.579	119.413	61.355	190.012	134.731
TEMMUZ	115.869	123.878	102.236	229.357	107.785
AĞUSTOS	120.918	105.154	110.538	170.408	141.400
EYLÜL	140.298	127.327	146.903	136.744	
EKİM	122.882	146.536	142.810	119.574	
KASIM	122.732	89.626	138.372	112.483	
ARALIK	132.972	136.845	202.074	105.981	
TOPLAM	1.409.314	1.375.398	1.348.729	1.499.316	

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İkinci El Konut Satışları 2021 Ağustos Ayında Yüzde 16,5 Azaldı

Türkiye genelinde ağustos ayında 98.761 adet ikinci el konut satışı gerçekleşmiştir. Ağustos ayında ikinci el konut satışları hareketlenmiştir. İkinci el konut satışları geçen yılın ağustos ayına göre yüzde 16,5 azalmıştır. Geçen yılın ağustos ayında Covid-19 salgını sonrası konut sektörüne verilen destekler ile 118.285 adet ikinci el konut satışı olmuştu. Bu yılki gerilemede geçen yılın yüksek satışları da baz etkisi yaratmıştır.

Tablo.3– Konut Satışlarının Dağılımı

	2019		2020		2021	
DÖNEM	İlk El	İkinci El	İlk El	İkinci El	İlk El	İkinci El
OCAK	31.048	41.889	36.040	77.575	22.268	48.319
ŞUBAT	32.648	45.802	37.303	81.450	24.737	56.845
MART	44.163	60.883	34.089	74.581	33.365	77.816
NİSAN	33.443	50.960	14.848	27.935	29.212	66.651
MAYIS	37.246	54.691	16.860	34.076	18.204	40.962
HAZİRAN	23.265	38.090	58.632	131.380	40.092	94.639
TEMMUZ	38.931	63.305	67.937	161.420	32.672	75.113
AĞUSTOS	40.634	69.904	52.123	118.285	42.639	98.761
EYLÜL	51.393	95.510	41.376	95.368		
EKİM	50.181	92.629	36.976	82.598		
KASIM	48.909	89.463	36.658	75.825		
ARALIK	75.480	126.594	36.898	69.083		
TOPLAM	511.682	837.047	469.740	1.029.576		

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İpotekli Konut Satışları 2021 Ağustos Ayında Yüzde 64,0 Geriledi

Türkiye genelinde konut satışlarında banka kredileri ile yapılan satışlar veya bir başka deyimle ipotekli satışlar önemli rol oynamaktadır. Ağustos ayında 23.735 adet konut satışı ipotekli olarak gerçekleşmiştir. Ağustos ayında bu yılın ikinci en yüksek aylık ipotekli konut satışı gerçekleşmiştir. Ancak 2021 yılı ağustos ayında satışlar geçen yılın aynı ayına göre yüzde 64,0 azalmıştır. Geçen yılın ağustos ayındaki 76.019 adet satış kuvvetli baz etkisi yaratmıştır. Yılın ilk 8 ayında ise ipotekli konut satışları geçen yılın ilk sekiz ayına göre yüzde 67,9 gerilemiş ve 152.096 adet olmuştur. Yüksek kredi faiz oranları ipotekli konut satışlarını olumsuz etkilemeye devam etmektedir.

Şekil.5 İpotekli Konut Satışları Adet

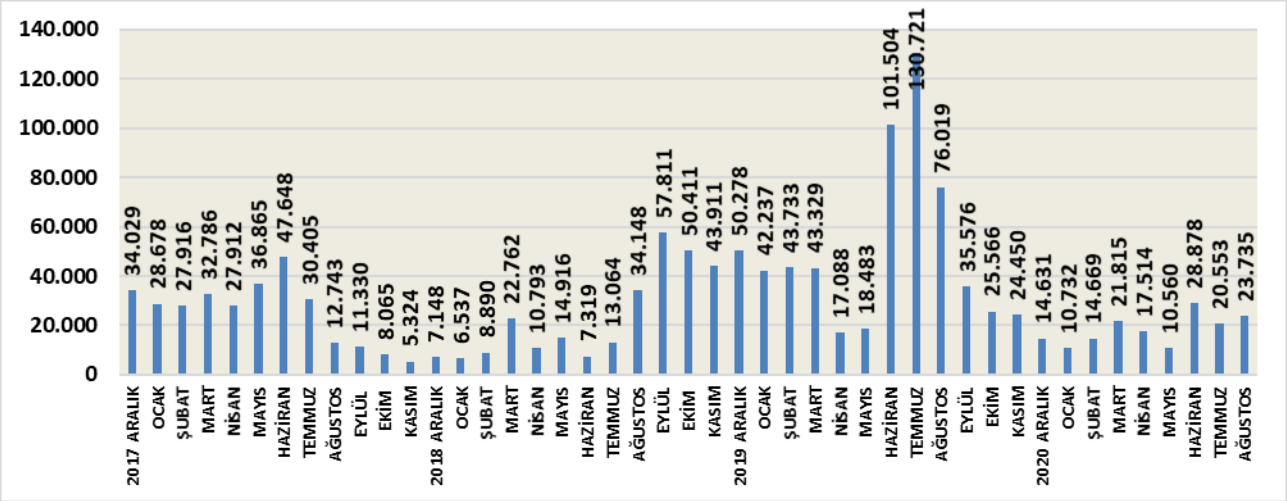

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2021 Ağustos Ayında Yeni Konut Satışları Yüzde 18,2 Geriledi

2021 ağustos ayında 42.639 adet yeni konut satışı gerçekleşmiştir. Böylece yılın en yüksek aylık yeni konut satışı gerçekleşmiştir. Ancak 2021 yılı ağustos ayında yeni konut satışları geçen yılın aynı ayına göre yüzde 18,2 azalmıştır. Geçen yılın ağustos ayında yaşanan artışın yarattığı baz etkisi ile bu yıl ağustos ayında daralma ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte yeni konut satışlarında bir hareketlenme olduğu görülmektedir. Yılın ilk sekiz ayında yeni konut satışları geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 23,5 azalmış ve 243.189 adet olmuştur. Bu yılki yeni konut satışları hızı stokların azaltılmasını da yavaşlatmaktadır.

Şekil.6 Konut Satışları Adet

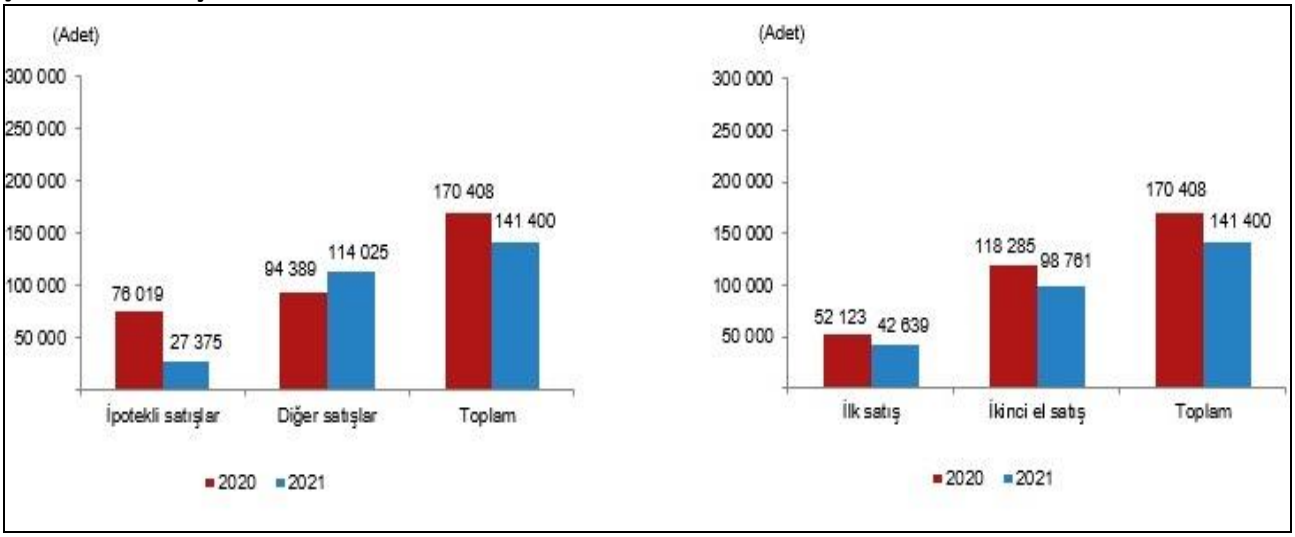

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Sanayi ve Lojistik Binalar için Alınan Yapı Ruhsatları Artıyor

2020 yılında yaşanan pandemi salgını konut dışı binaların yer aldığı sektörleri çok olumsuz etkilemiştir. Uzaktan çalışma ofis sektöründe daralmaya yol açmıştır. Oteller turizm faaliyetlerinin kesintiye uğraması ile uzun bir süre kapalı kalmıştır. Alışveriş merkezleri de benzer şekilde kapatma kararları ve yoğun kısıtlamalar ile karşılaşmıştır. 2021 yılının ilk yarısında alınan yapı ruhsatları bu binaların inşaat iştahının halen düşük olduğunu göstermektedir. Ancak sanayi ve lojistik binaları ihtiyacı ise hızla artmaktadır. Üretimde yeni kapasite ihtiyaçları ve lojistikte ihracat ve elektronik ticaretin genişlemesinin etkileri ile sanayi ve lojistik alanlar için alınan yapı ruhsatlarında 2021 yılının ilk yarısında önemli artış yaşanmıştır.

Şekil.7 Alınan Yapı Ruhsatları Konut Dışı Binalar Milyon Metrekare

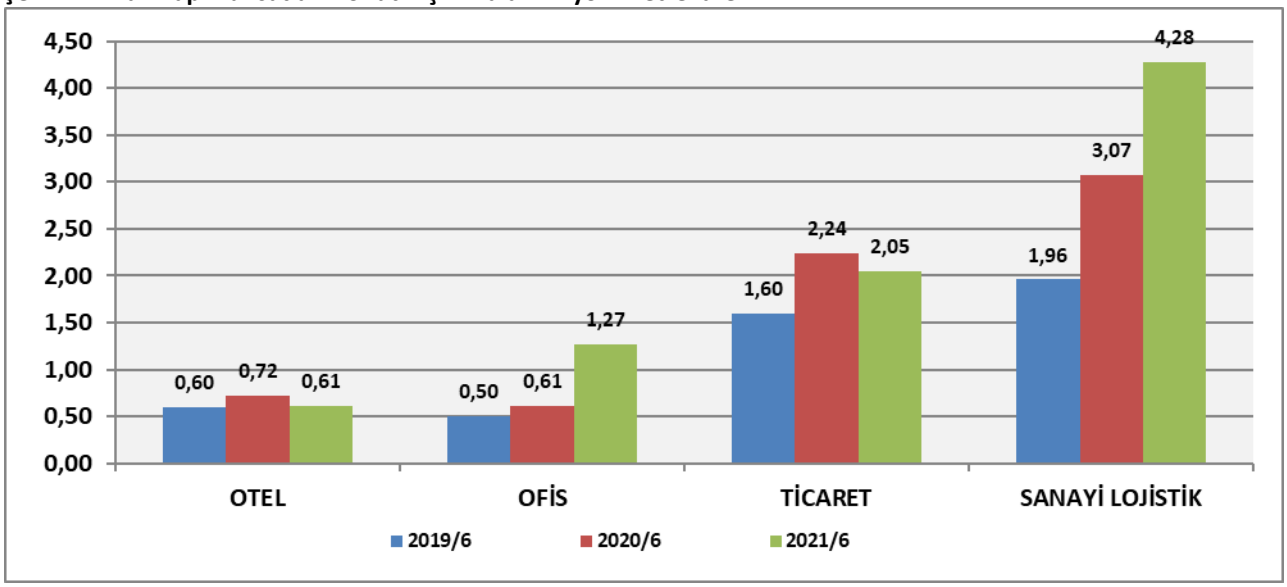

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İmalat Sanayinde İşgücü Maliyetleri Yılın İlk Yarısında Yüzde 22,4 Yükseldi

Pandemi sonrası enflasyonist baskılar ve girdi maliyetlerindeki artışlar imalat sanayini ve inşaat malzemesi sanayini olumsuz etkilemektedir. Diğer yandan imalat sanayinde işgücü maliyetlerinde de önemli artış yaşanmaktadır. 2021 yılının ikinci yarısında işgücü saatlik ücretleri 2020 yılsonuna göre yüzde 22,4 artış göstermiştir. Maliyet artışları inşaat malzemesi sanayinin rekabet gücünü sınırlamaktadır.

Şekil.8 İmalat Sanayinde İşgücü Saatlik Çalışma Ücreti Endeksi 2015=100

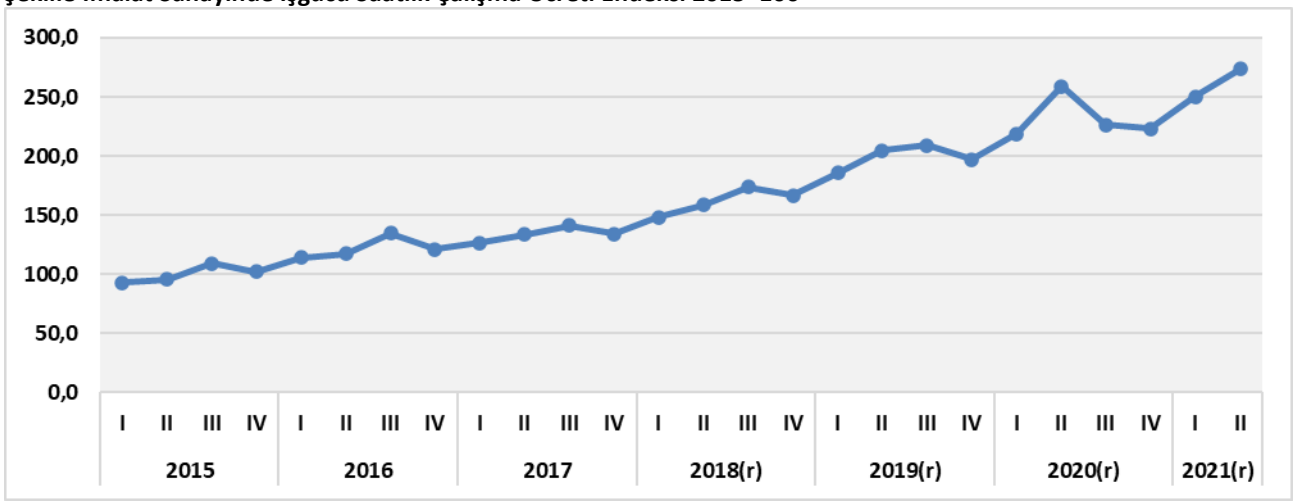

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İnşaat Malzemesi Sanayi Üretimi 2021 Yılı Temmuz Ayında Yüzde 0,4 Geriledi

İnşaat malzemesi sanayi üretimi temmuz ayında geçen yılın temmuz ayına göre yüzde 0,4 gerilemiştir. Temmuz ayında yaşanan uzun resmi tatiller nedeniyle çalışma günü sayısı önemli ölçüde azalmıştır. Buna bağlı olarak inşaat malzemesi üretimi de gerilemiştir. Üretimde bu yılın ilk aylık üretim gerilemesi temmuzda gerçekleşmiştir. Bununla birlikte inşaat malzemelerine yönelik iç ve dış talep temmuz ayında da devam etmiştir. Talep tarafında olumsuz bir gelişme yaşanmamıştır.

2021 yılının ilk yedi ayında ise geçen yılın aynı dönemine göre üretim artışı yüzde 27,5 olarak gerçekleşmiştir. İç talebin canlı kalması ve dış pazarlardaki önemli talep artışı etkili olmaya devam etmektedir.

2021 yılının ilk yedi ayında 22 alt sektörün tamamında üretim 2020 yılı aynı dönemine göre artmıştır.

2021 yılı ilk yedi ayında yine tüm alt sektörlerin üretimi aynı zamanda çift haneli ve yüksek oranlar ile artmıştır. En yüksek üretim artışı yüzde 59,6 ile seramik sağlık gereçlerinde gerçekleşmiştir. Tuğla ve kiremit üretimi yüzde 51,3, kilit ve donamım eşyası üretimi yüzde 46,0, demir çelik radyatör üretimi yüzde 43,7, yalıtımlı kablolar üretimi yüzde 43,5 artmıştır. Isıtma ve soğutma donanımları üretimi yüzde 38,3, seramik kaplama malzemeleri üretimi yüzde 37,8 ve çimento ve betondan eşyalar üretimi yüzde 36,1 büyümüştür.

Yılın ilk 7 ayında diğer alt sektörlere göre daha yavaş üretim artışı gösteren ürünler metalden kapı ve pencereler, çimento ile metal yapı ve yapı parçaları olmuştur.

Tablo.4– Sanayi Üretimi Büyüme
(Bir önceki yılın aynı ayına ve dönemine göre – yüzde)

SEKTÖRLER	2021 Temmuz	2021 Ocak-Temmuz
Seramik Sağlık Gereçleri	39,5	59,6
Tuğla ve Kiremit	-6,0	51,3
Kilit ve Donanım Eşyası	-15,2	46,0
Demir Çelik Radyatör	-8,0	43,7
Yalıtımlı Kablolar	3,1	43,5
Isıtma ve Soğutma Donanımları	7,1	38,3
Seramik Kaplama Malzemeleri	24,7	37,8
Çimento ve Betondan Eşyalar	2,3	36,1
Plastik İnşaat Malzemeleri	-2,1	34,7
İşlenmiş Taşlar (mermer ve granit)	-3,2	32,3
Birleştirilmiş Parke Yer Döşemeleri	22,3	31,8
Düz Cam ve Yalıtım Camı (İnşaat Camları)	29,4	27,9
İnşaat Boya ve Vernikleri	-14,5	27,9
Ahşap İnşaat Malzemeleri	-4,0	25,1
Demir Çelikten Çubuk ve Profiller	-4,0	24,4
Demir Çelik İnşaat Ürünleri	13,7	24,2
Armatür Musluk Vana ve Valfler	-10,8	22,9
Elektrikli Aydınlatma Ekipmanları	-9,4	22,8
Hazır Beton	-26,6	22,5
Metalden Kapı ve Pencereler	-8,1	18,6
Metal Yapı ve Yapı Parçaları	-8,7	18,1
Çimento	-13,5	14,2
İnşaat Malzemeleri	-0,4	27,5

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2021 Yılı Temmuz Ayında İhracat Yüzde 20,8 Arttı

2021 yılının temmuz ayında inşaat malzemeleri ihracatı geçen yılın temmuz ayına göre yüzde 20,8 artmış ve 2,33 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Temmuz ayı ihracat artışı geçen ayların altında kalmıştır. Bunun nedeni temmuz ayındaki çalışma gün sayısının önemli ölçüde azalmış olmasıdır. Avrupa başta olmak üzere pazarlarımızda yılın üçüncü çeyreğinden itibaren açılmalar hızlanmış ve toparlanmada canlanmıştır. Buna bağlı olarak siparişlerde de artış gerçekleşmektedir. Ancak çalışma gün sayısının azalması ile bu siparişlerin teslimatlarının bir bölümü takip eden aylara kaymıştır. İhracatın yılın son çeyreğinde tekrar yüksek gerçekleşmesi beklenmektedir.

Şekil.9 – İnşaat Malzemeleri İhracatı (Aylık – Milyon Dolar)

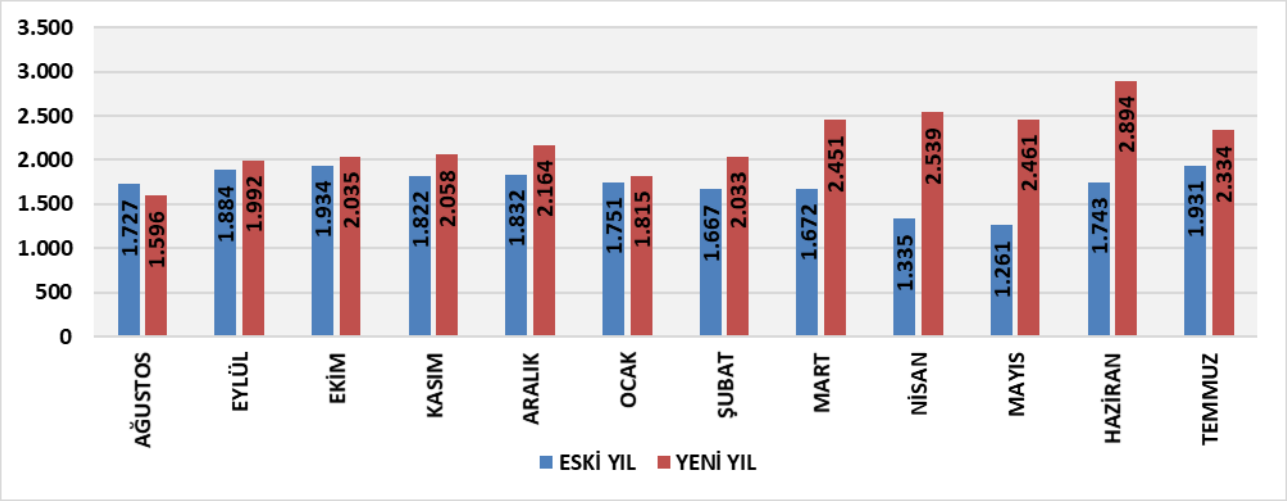

2021 Yılı Temmuz Ayında İthalat Yüzde 16,1 Artış Gösterdi

2021 yılı temmuz ayında inşaat malzemeleri ithalatı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 16,1 artarak 631 milyon dolar olmuştur. Temmuz ayı ithalatı ocak ayından sonraki en düşük ikinci aylık ithalat olmuştur. Çalışma gün sayısındaki düşüş temmuz ayı inşaat malzemesi ithalatını da sınırlamıştır. İzleyen aylarda inşaat malzemesi ithalatının yeniden yükseleceği öngörülmektedir.

Şekil.10– İnşaat Malzemeleri İthalatı (Aylık – Milyon Dolar)

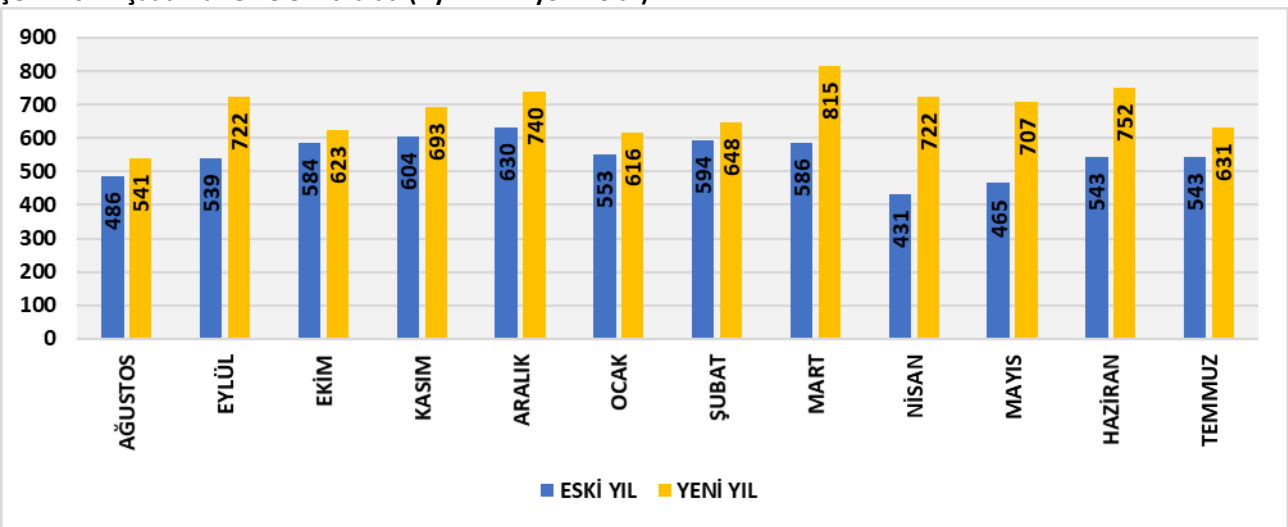

2021 Temmuz Ayında Yıllık İhracat 26 Milyar Doları Aştı

İnşaat malzemeleri ihracatı 2020 yılında yüzde 1,5 daralarak 21,16 milyar dolara inmişti. Bununla birlikte geçen yılın üçüncü çeyreğinde başlayan artış ile yıllık ihracat da toparlanma eğilimine girmişti. Yeni yılın ilk yedi ayında ihracat artışı hızlanarak sürmüş ve artış yüzde 44,8 olmuştur. Buna bağlı olarak 2021 yılı temmuz ayı itibarıyla yıllık (son 12 aylık) ihracat yüzde 24,4 artarak 26,33 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılının geri kalanında da yıllık ihracatta kademeli büyümenin süreceği öngörülmektedir.

Şekil.11 – İnşaat Malzemeleri İhracatı (Yıllık – Milyon Dolar)

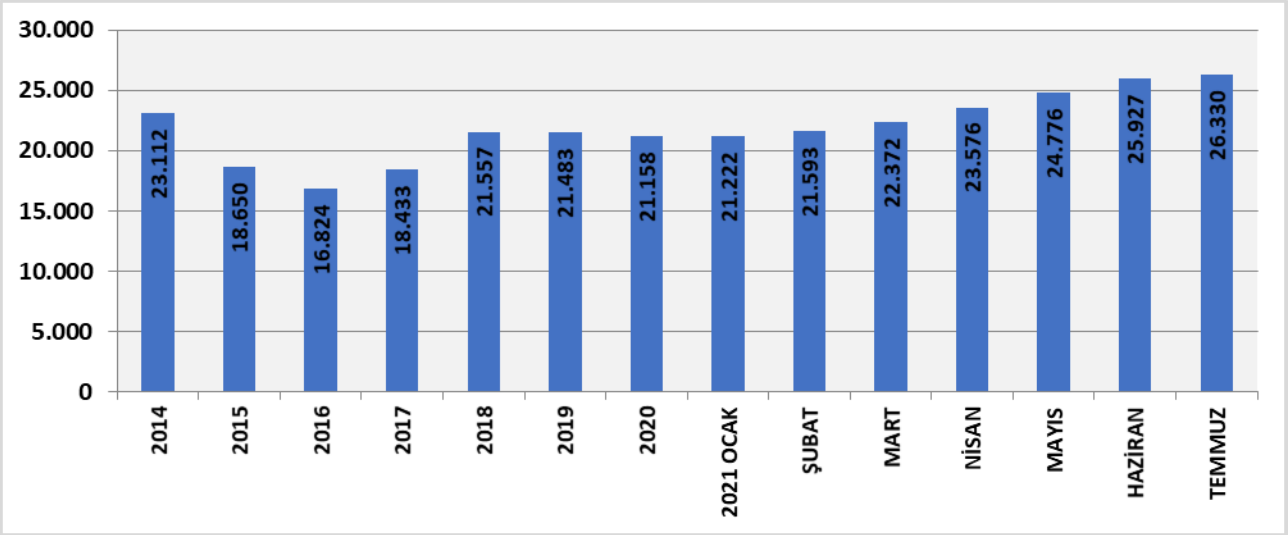

İnşaat Malzemeleri Yıllık İthalatı 2021 Temmuz Ayında Yüzde 16,7 Arttı

İnşaat malzemeleri ithalatı geçen yılın ikinci yarısında artış eğilimine girmişti. Artış eğilimi yeni yılda sürmektedir. Yılın ilk yedi ayında ithalat geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 31,7 yükselmiştir. Böylece yeni yılın ilk yedi ayı itibarıyla yıllık (son 12 aylık) ithalat da yüzde 16,7 artmış ve 8,20 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılının geri kalanında da ithalatta sınırlı ve kademeli artış beklentisi devam etmektedir. Ancak yüksek faizler ve yüksek döviz kurları ithalatı sınırlayabilecektir.

Şekil.12– İnşaat Malzemeleri İthalatı (Yıllık – Milyon Dolar)

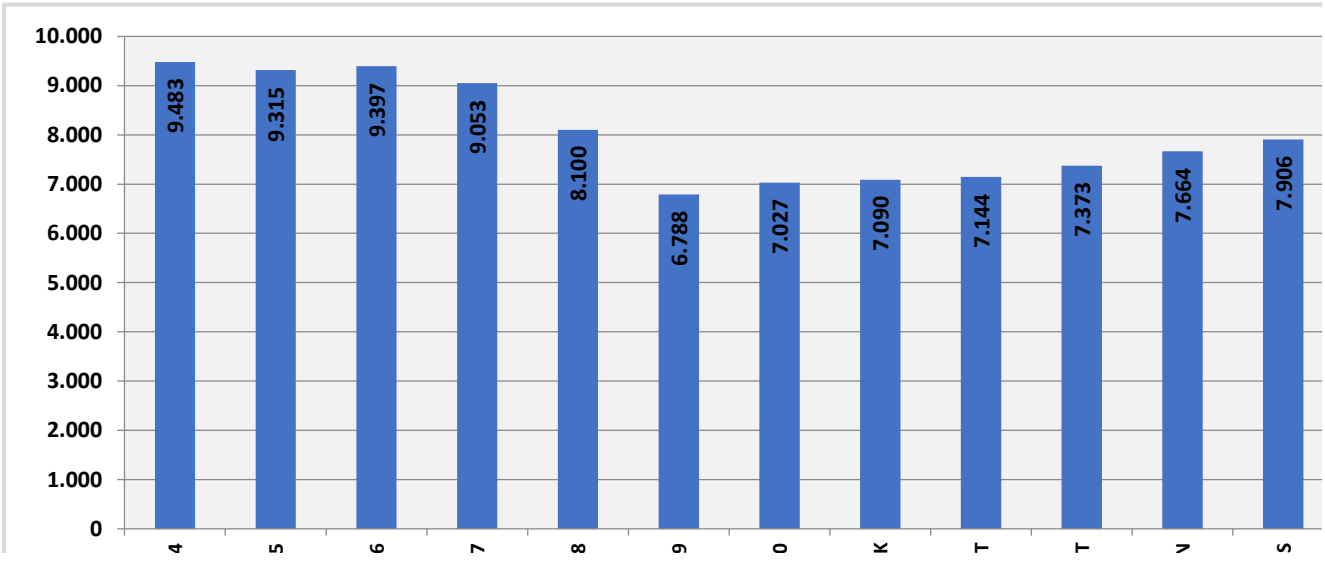

Tablo.5 İnşaat Malzemeleri İhracatı
2020 -2021 Milyon Dolar

SEKTÖRLER	2020 Ocak-Temmuz	2021 Ocak - Temmuz	% DEĞ
BLOK MERMER	320,7	462,8	44,3
ALÇI SIVA	42,1	64,2	52,4
ÇİMENTO	646,7	721,5	11,6
İNŞAAT BOYA VE VERNİKLERİ	113,6	150,3	32,3
YAPI KİMYASALALRI	258,9	358,0	38,3
PLASTİK İNŞAAT MALZEME.	542,7	779,7	43,7
AHŞAP İNŞAAT MALZEME.	332,6	518,2	55,8
AHŞAP MUTFAK BANYO DOLAPLARI	28,8	38,7	34,6
DUVAR KAĞITLARI	8,3	14,0	70,2
İŞLENMİŞ TAŞLAR	566,1	687,2	21,4
ALÇI ÇİMENTO VE BETONDAN EŞYA	93,8	165,5	76,3
TUĞLA VE KİREMİT	3,6	7,1	95,7
SERAMİK KAPLAMA	419,9	543,2	29,4
SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	140,8	194,9	38,4
DÜZ CAM VE YALITIM CAMI	166,6	251,7	51,1
DEMİR ÇELİK ÇUBUK PROFİL	2.257,9	3.904,3	72,9
DEMİR ÇELİK BORU	770,4	1.014,5	31,7
DEMİR ÇELİK İNŞAAT AKSAMI	779,5	894,1	14,7
DEMİR ÇELİK DİKENLİ TEL ÇİT	8,9	9,5	7,2
DEMİR ÇELİK TEL ÖRGÜ KAFES AĞ IZGARA	46,6	76,1	63,5
DEMİR ÇELİK BAĞLANTI ELEMANLARI	270,0	392,7	45,4
DEMİR ÇELİK RADYATÖR	198,7	328,0	65,1
DEMİR ÇELİK SAĞLIK GEREÇLERİ	33,8	50,7	49,7
ALÜMİNYUM İNŞAAT MALZEMELERİ VE AKSAMI	1.028,5	1.613,0	56,8
ALÜMİNYUM SAĞLIK GEREÇLERİ	1,6	2,5	59,0
KİLİTLER VE DONANIM EŞYALARI	234,8	300,8	28,1
ISITMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI	343,0	515,6	50,3
ASANSÖR YÜRÜYEN MERDİVEN APRON KÖRÜĞÜ	65,5	78,7	20,1
ARMATÜR MUSLUK VE VANA VE VALFLER	201,9	266,4	32,0
GÜVENLİK VE ALARM SİSTEMLERİ	5,1	6,3	23,9
ELEKTRİK MALZEMELERİ	276,1	345,9	25,3
YALITIMLI KABLOLAR	781,2	1.246,4	59,5
SAYAÇLAR	26,1	27,1	4,2
AYDINLATMA EKİPMANLARI	111,8	151,4	35,4
PREFABRİK YAPILAR	141,9	136,9	-3,5
YALITIM MALZEMELERİ	84,4	118,5	40,4
İNŞAAT MALZEMELERİ	11.352,8	16.436,4	44,8

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu,
İnşaat malzemesi toplam verileri Çalışma Ekibi tarafından hesaplanmaktadır.

Tablo.6 İnşaat Malzemeleri İthalatı
2020 -2021 Milyon Dolar

SEKTÖRLER	2020 Ocak-Temmuz	2021 Ocak-Temmuz	% DEĞ
BLOK MERMER	2,28	3,02	32,8
ALÇI SIVA	1,61	2,36	46,6
ÇİMENTO	4,68	3,76	-19,6
İNŞAAT BOYA VE VERNİKLERİ	218,4	274,1	25,5
YAPI KİMYASALALRI	314,4	399,4	27,0
PLASTİK İNŞAAT MALZEME.	178,4	212,7	19,2
AHŞAP İNŞAAT MALZEME.	56,2	75,6	34,4
AHŞAP MUTFAK BANYO DOLAPLARI	3,1	5,0	59,8
DUVAR KAĞITLARI	2,52	3,24	28,4
İŞLENMİŞ TAŞLAR	43,1	48,0	11,2
ALÇI ÇİMENTO VE BETONDAN EŞYA	8,5	11,5	36,1
TUĞLA VE KİREMİT	0,67	0,69	2,9
SERAMİK KAPLAMA	9,8	13,5	37,6
SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	3,3	6,0	83,2
DÜZ CAM VE YALITIM CAMI	106,7	213,6	100,3
DEMİR ÇELİK ÇUBUK PROFİL	123,3	267,4	116,8
DEMİR ÇELİK BORU	381,8	451,8	18,3
DEMİR ÇELİK İNŞAAT AKSAMI	95,8	176,2	84,0
DEMİR ÇELİK DİKENLİ TEL ÇİT	0,079	0,038	-52,6
DEMİR ÇELİK TEL ÖRGÜ KAFES AĞ IZGARA	6,2	10,3	67,4
DEMİR ÇELİK BAĞLANTI ELEMANLARI	224,5	294,0	31,0
DEMİR ÇELİK RADYATÖR	6,7	9,1	34,8
DEMİR ÇELİK SAĞLIK GEREÇLERİ	4,5	6,2	39,1
ALÜMİNYUM İNŞAAT MALZEMELERİ VE AKSAMI	292,7	340,3	16,2
ALÜMİNYUM SAĞLIK GEREÇLERİ	0,195	0,047	-76,1
KİLİTLER VE DONANIM EŞYALARI	93,9	121,7	29,6
ISITMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI	220,8	286,4	29,7
ASANSÖR YÜRÜYEN MERDİVEN APRON KÖRÜĞÜ	43,3	92,0	112,5
ARMATÜR MUSLUK VE VANA VE VALFLER	306,5	369,8	20,7
GÜVENLİK VE ALARM SİSTEMLERİ	21,6	23,5	8,8
ELEKTRİK MALZEMELERİ	549,3	694,9	26,5
YALITIMLI KABLOLAR	184,8	247,5	33,9
SAYAÇLAR	8,8	10,3	17,3
AYDINLATMA EKİPMANLARI	99,5	106,7	7,2
PREFABRİK YAPILAR	14,2	7,1	-50,3
YALITIM MALZEMELERİ	81,1	103,1	27,1
İNŞAAT MALZEMELERİ	3.713,4	4.890,9	31,7

TÜRKİYE EKONOMİSİ

Sanayide Yüksek Büyüme Sürüyor, Kapasite Kullanımı Pandemi Öncesinin Üzerine Çıktı

Sanayide hızlı büyüme yılın üçüncü çeyrek döneminde de devam etmiştir. Sanayide büyüme özellikle ihracatın katkısı ile yüksek gerçekleşmektedir. Sanayide dış talep kaynaklı bir büyüme yaşanmaktadır. Küresel tedarik zincirlerindeki bozulma ile Türkiye'ye yönelik artan sanayi malı talebi ile sanayi büyümesi hızlanmıştır. İmalat sanayinde kapasite kullanım oranı eylül ayında yüzde 78,1 olmuştur. Böylece sanayide kapasite kullanımı pandemi öncesinin de üzerine çıkmıştır. Yılın son çeyreğinde de yüksek kapasite kullanımı ve sanayi büyümesi sürecektir.

Şekil.13 İmalat Sanayi Aylık Kapasite Kullanım Oranı Yüzde

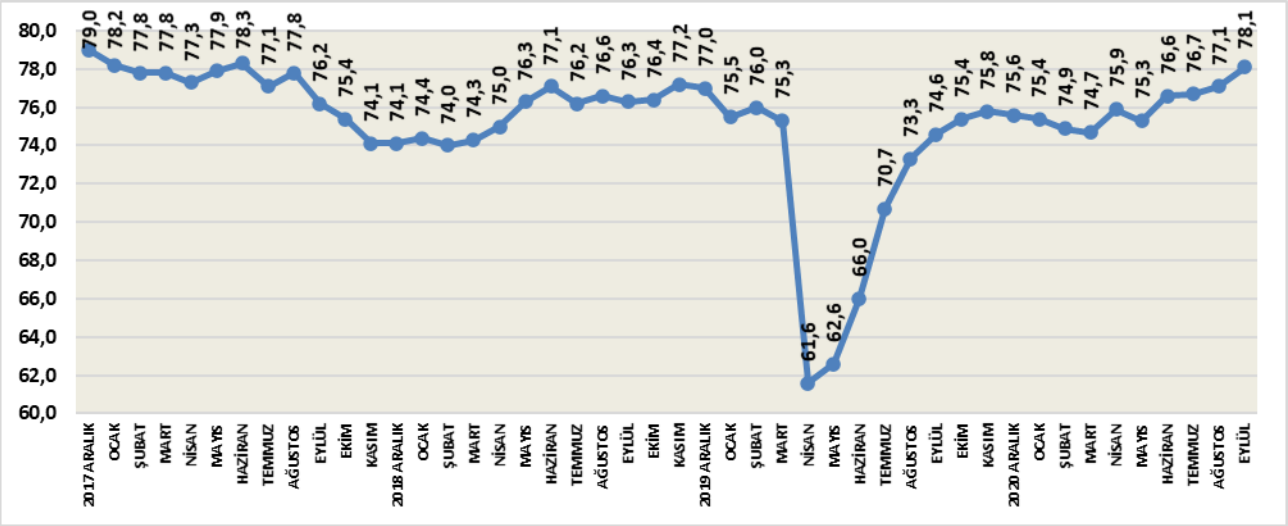

Kaynak: T.C. Merkez Bankası

Küresel Tedarik Zincirlerinde Bozulma Türkiye'den Mal Talebini Artırıyor, İhracat Artıyor

Tedarik zincirlerinde ortaya çıkan bozulmalar, yüksek navlun fiyatları, yüksek enerji fiyatları ve sürdürülebilirlik kaygısı ile ortaya çıkan enerji ve üretim kesintileri gibi nedenlerle alıcılar tedarik politikalarını yenilemektedirler. Türkiye yakınlık, tedarik güvencesi ve çeşitlilik olanakları ile alıcılar için önemli bir tedarikçi olmaya devam etmektedir. Buna bağlı olarak ihracatta önemli artışlar yaşanmaktadır. İhracat artışı yılın son çeyreğinde de yüksek gerçekleşecektir.

Şekil.14 Türkiye Çeyrek Dönemler İhracat Milyar Dolar

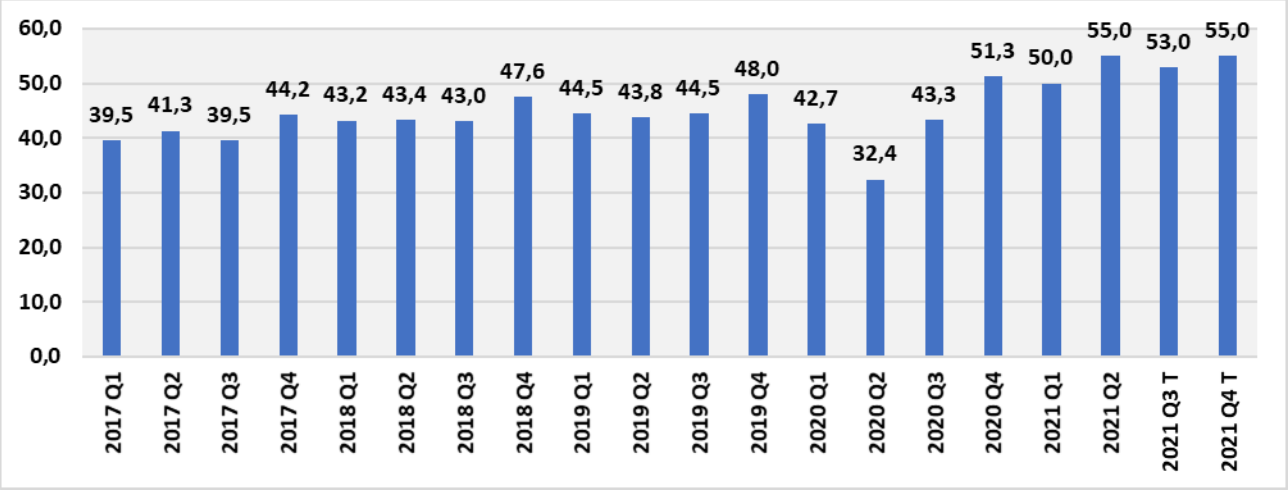

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, Tahminler Çalışma Ekibi

Reel Kesimde Yatırım Eğilimi Artıyor

Reel kesimde hem talep tarafındaki iyileşme hem de tam açılma ile gelen rahatlama sonucu güven ve beklentilerde iyileşme yaşanmaktadır. Mali açıdan yaşanan sıkıntılara rağmen talep tarafı reel sektörü tatmin etmektedir. Yine özellikle dış talepteki artışa bağlı olarak reel kesimde yatırım eğilimi de yükselmektedir. Artan dış talebin kalıcı olup olmayacağı sorgulanırken ilave kapasite yatırımlarının arttığı görülmektedir. Ayrıca sürdürülebilirlik uyumu ve dijitalleşme yatırımları da devam etmektedir. Yüksek yatırım eğilimi sürecektir.

Şekil.15 Reel Kesim Güven ve Yatırım Eğilimi Endeksi

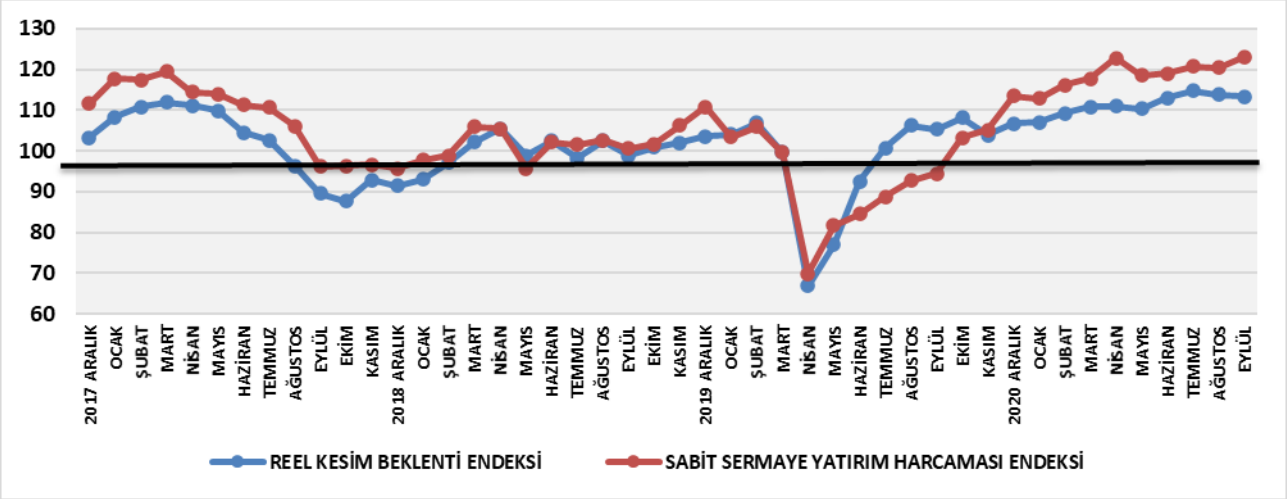

Kaynak: T.C. Merkez Bankası

Hayat Pahalılığı Tüketici Güvenini Sınırlıyor

İktisadi faaliyetlerde yaşanan gürece hızlı büyüme ve tam açılmanın getirdiği rahatlamaya rağmen tüketici güveni zayıf kalmaya devam etmektedir. Tüketici tarafında güveni baskılayan en önemli unsur yüksek enflasyon ve yüksek tüketici fiyatlarıdır. Geniş bir tüketici kesimini oluşturan sabit gelirli kesimin satın alma gücü önemli ölçüde azalmıştır. Bu nedenle tüketici güveni de olumsuz etkilenmektedir. Satın alma gücünün gerilemesi ve zayıf güven ile tüketicilerin talebi zorunlu harcamalar ile sınırlı kalacaktır.

Şekil.16 Tüketici Güven Endeksi Zayıf Kalmaya Devam Ediyor

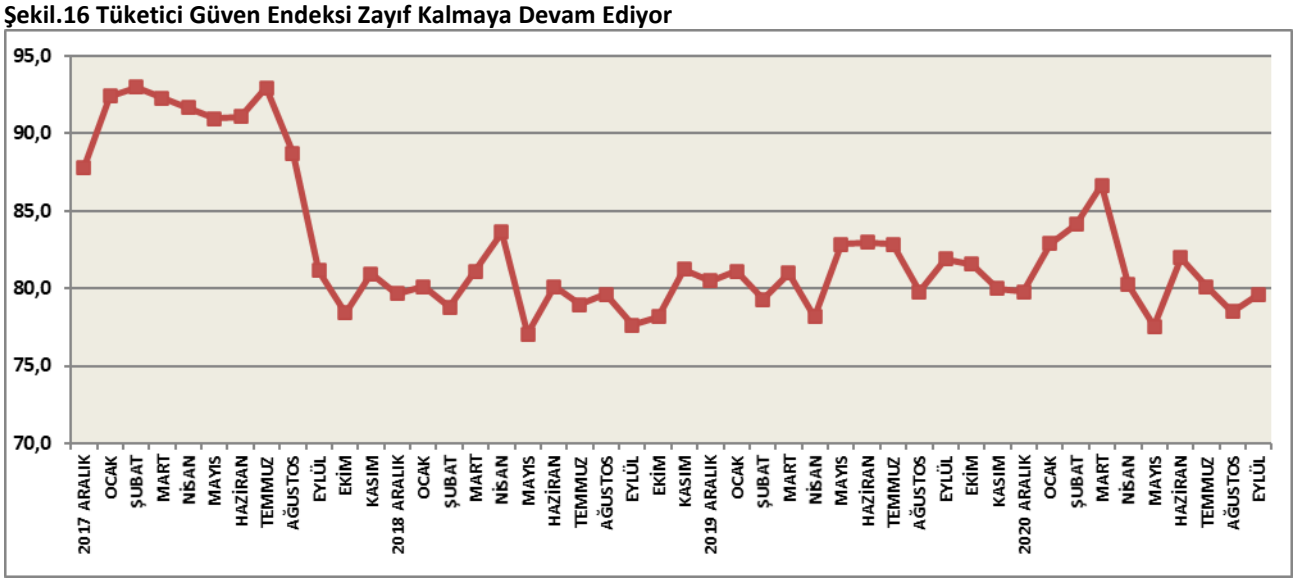

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

T.C. Merkez Bankası Politika Değişikliğine Gitti ve Faizleri İndirdi

T.C. Merkez Bankası eylül ayında para politikasında değişikliğe gitmiş ve politika faiz oranının indirmiştir. T.C. Merkez Bankası para politikasında tüketici fiyatları enflasyonunu değil, kendi para politikası ile kontrol edebildiği çekirdek enflasyonu hedeflemeye başlamıştır. Çekirdek enflasyon TÜFE'nin daha altındadır ve banka çekirdek enflasyonun gerilediğini düşünmektedir. Buna bağlı olarak politika faizini de 1 puan düşürerek yüzde 18,0'e indirmiştir. Yeni politika yaklaşımı ile tüketici enflasyonunu düşürmek zorlaşmıştır.

Şekil.17 TCMB Politika Faizi ve Enflasyon Yıllık, Yüzde

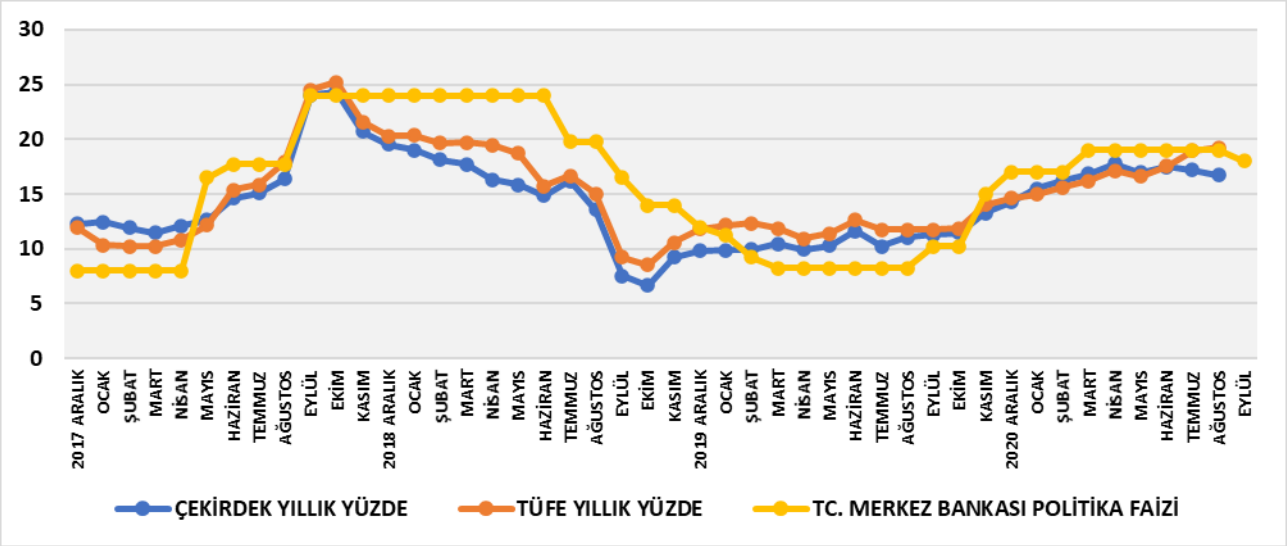

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, T.C. Merkez Bankası

Türk Lirası Değer Kaybediyor

Hem küresel koşullarda artan riskler hem de T.C. Merkez Bankası'nın politika değişimi ve faiz indirimi sonucu Türk Lirası değer kaybetmektedir. Türk Lirası yaz aylarının sakinliği içinde değer kazanmış ve sepet kur 9,07'ye kadar inmişti. Ancak eylül ayının ikinci yarısında Türk Lirası yeniden değer kaybetmeye başlamıştır. Sepet kur eylül ayı sonunda tekrar 9,65'e yükselmiştir. Türk Lirası'nda değer kaybı sonbahar aylarında da sürecektir.

Şekil.18 Türk Lirası Sepet Kur (0,50 Dolar + 0,50 Euro)

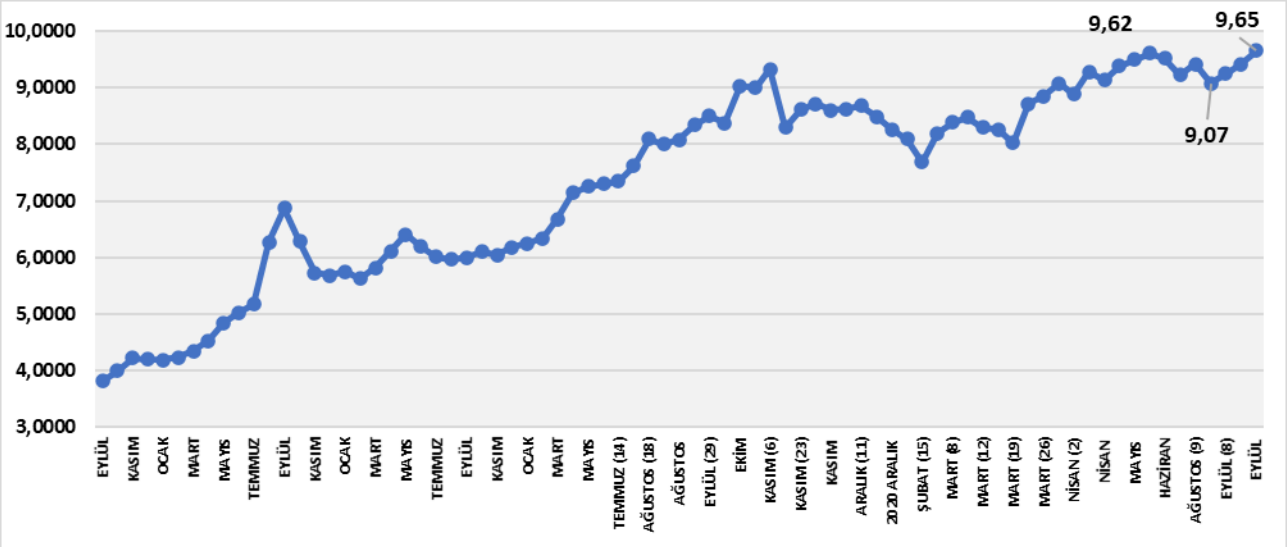

Kaynak: T.C. Merkez Bankası

Küresel Ekonomi Son Çeyreğe Yavaşlayarak Giriyor

Küresel ekonomi yılın ilk iki çeyreğinde yüksek büyüme gösterdikten sonra son çeyreğe yavaşlayarak girmektedir. Küresel ekonomide yavaşlama üçüncü çeyrekte ortaya çıkmıştır. İlk olarak Asya'da daha etkili olan salgının dördüncü dalgası yeni kapatmalara yol açmış ve iktisadi faaliyetler sınırlanmıştır. Eylül ayında ise bu kez genele yayılan bir yavaşlama yaşanmaktadır. Bunun nedeni ise küresel tedarik zincirlerinde bozulma, yüksek girdi maliyetleri, enerji krizleri ve Çin'in bazı üretimlere sınırlama getirmesidir. Küresel ekonomi son çeyrekte daha yavaş bir büyüme gösterecektir.

Şekil.19 Küresel Sanayi PMI

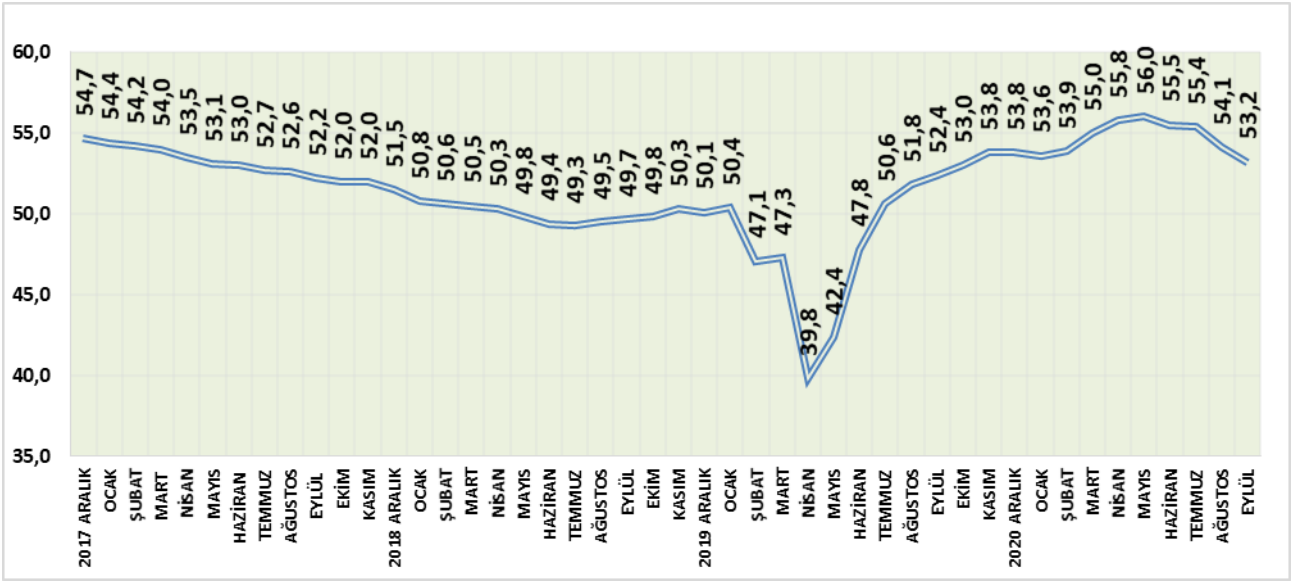

Kaynak: JP Morgan Global Industrial PMI

Yüksek Emtia Fiyatları Arz Endişeleri Nedeniyle Sürüyor

Dünya ekonomisindeki yavaşlamaya ve büyük merkez bankalarının parasal sıkılaşma işaretlerine rağmen yüksek emtia fiyatları sürmektedir. Emtialar, özellikle arz endişeleri ve tedarikte yaşanan zorluklar nedeniyle yüksek talep görmeye devam edecektir. Emtia fiyatları yüksek kalacaktır.

Şekil.20 Bakır Fiyatları Dolar/Libre ABD

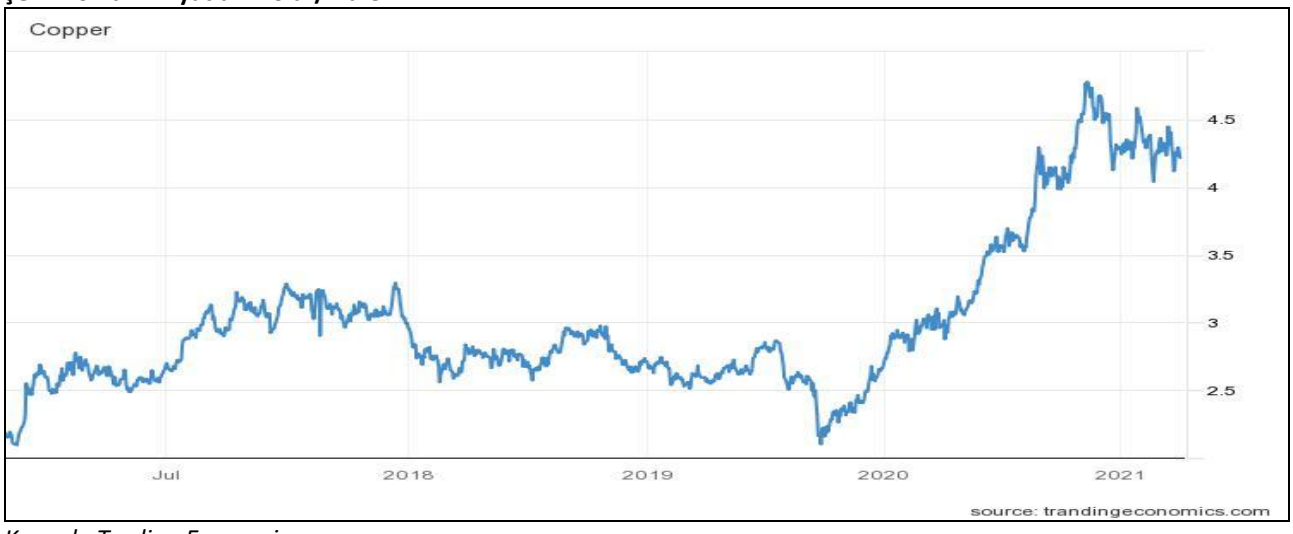

Kaynak: Trading Economics

ABD Merkez Bankası FED Sıkılaşma İşaretleri Verdi

ABD Merkez Bankası FED eylül ayı toplantısında parasal genişlemenin sona erdirilmesine ilişkin ilk işaretlerini vermiştir. FED yaşanan pandemi salgını nedeniyle kuvvetli bir parasal genişlemeye gitmiş ve bilanço büyüklüğü 8,5 trilyon dolara yaklaşmıştır. FED halen aylık 120 milyar dolar tutarında aktif alımı yaparak parasal genişlemeyi sürdürmektedir. Eylül ayı toplantısındaki açıklamalara bağlı olarak FED kasım ayı başında yapılacak ilk toplantısında parasal genişlemeyi azaltma ve 2022 Haziran ayında da sona erdirme kararını açıklayacaktır. Ayrıca FED yöneticileri 2022 yılının ikinci yarısında 2 faiz artışı yapmayı da düşünmektedirler. FED'in parasal genişlemeye son vermesi ile yeni bir döneme girilmektedir.

Şekil.21 ABD Merkez Bankası Bilanço Büyüklüğü Milyon Dolar

Kaynak: Trading Economics

ABD Doları Güçleniyor

ABD Merkez Bankası FED eylül ayı toplantısında parasal genişlemenin sona erdirilmesine ilişkin işaretler vermiştir. Buna bağlı olarak ABD doları diğer para birimleri karşısında değer kazanmaya başlamıştır. ABD doları muhtemelen ilk aşamada kasım ayı başındaki FED toplantısına kadar değer kazanmaya devam edecektir. Kasım ayı toplantısı kararları ise doların sonraki gelişmelerini belirleyecektir.

Şekil.22 ABD Dolar Endeksi

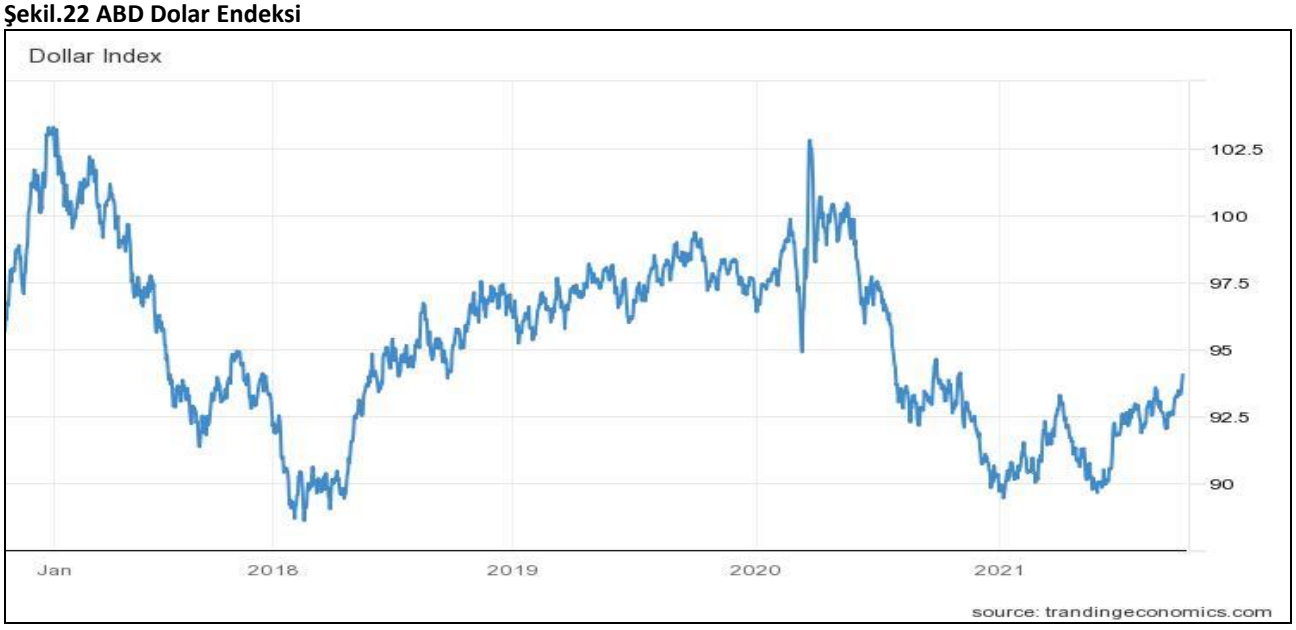

Kaynak: Trading Economics

DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ

ABD'de İnşaat Harcamaları Kademeli Artışını Sürdürüyor

ABD'de inşaat harcamaları kademeli ve istikrarlı artışını 2021 yılı boyunca sürdürmektedir. 2020 yılında toplam inşaat harcamaları 1,49 trilyon dolar olarak kapanmıştı. 2021 yılının ilk çeyreğinde harcamalar 1,52 trilyon dolara ikinci çeyreğinde ise 1,56 trilyon dolara yükselmiştir. İnşaat harcamaları üçüncü çeyreğe de artış işe başlamıştır. Temmuz ayında inşaat harcamaları 1,57 trilyon dolara çıkmıştır. Özellikle konut harcamalarında yaz aylarında önemli bir sıçrama yaşanmıştır.

Tablo.7 ABD İnşaat Harcamaları (Yıllık Milyar Dolar)

DÖNEM	KONUT İNŞAATI	KONUT DIŞI BİNA VE ALT YAPI İNŞAATI	TOPLAM İNŞAAT
2017 Q4	523	740	1.263
2018 Q4	533	743	1.276
2019 Q4	551	795	1.346
2020 Q1	596	840	1.436
2020 Q2	562	821	1.384
2020 Q3	628	792	1.420
2020 Q4	700	790	1.490
2021 Q1	722	799	1.521
2021 Q2	777r	786r	1.563r
TEMMUZ	773	796	1.569

Kaynak: US Bureau Of Census, r; revize edilmiştir

ABD'de Ev Satışları Ağustos Ayında Hareketlendi

ABD'de mevcut ve yeni konut satışları ağustos ayında hareketlenmiştir. Yeni ev satışları ağustos ayında bir önceki temmuz ayına göre yüzde 1,5 artmış ve 740 bin adet olmuştur. Yeni ev satışları ise ağustos ayında bir önceki temmuz ayı ile hemen aynı gerçekleşmiştir. Mevcut ev satışları yıllık 5,88 milyon adet olarak gerçekleşmiştir. Müstakil konut talebindeki artışa bağlı olarak konut satış fiyatları da yıllık yüzde 19,9 yükselmiştir. Son 40 yılın en yüksek yıllık fiyat artışı gerçekleşmiştir.

Tablo.8 ABD Konut Sektörü

DÖNEM	YENİ EV SATIŞLARI AYLIK (BİN)	MEVCUT EV SATIŞLARI YILLIK (BİN)	KONUT FİYAT ENDEKSİ CS 20
2017 Q4	636	5.560	204,5
2018 Q4	625	4.990	212,9
2019 Q4	708	5.530	218,7
2020 Q1	612	5.270	222,0
2020 Q2	791	4.699	225,2
2020 Q3	1.002	6.540	231,7
2020 Q4	885	6.660	242,2
2021 Q1	917	6.010	252,7
2021 Q2	701	5.873	268,4
TEMMUZ	729r	5.990	272,3
AĞUSTOS	740	5.880	

Kaynak: US National Association of Realtors, US Bureau of Census, S&P Case Shiller Index, r: revize edilmiştir

Euro Alanında İnşaat Harcamaları 2021 Yılı Temmuz Ayında Yüzde 3,3 Arttı

Euro Bölgesi toplam inşaat harcamaları 2021 yılı ilk çeyrek döneminde geçen yılın ilk çeyrek dönemine göre yüzde 2,9, ikinci çeyreğinde ise yüzde 17,9 büyüme göstermişti. Euro Bölgesi'nde inşaat harcamaları üçüncü çeyreğe de büyüme ile başlamıştır. Temmuz ayında toplam inşaat harcamaları geçen yılın temmuz ayına göre yüzde 3,3 artmıştır. Temmuz ayında büyüme konut inşaatlarında yüzde 3,8 olurken, konut dışı inşaat harcamaları yüzde 0,8 büyüme göstermiştir. Euro Bölgesi inşaat harcamalarında açılmalar ve baz etkisi ile büyümeler sürecektir.

Tablo.9 Euro Bölgesi İnşaat Harcamaları Büyüme Değişim (Yüzde)

DÖNEM	TOPLAM İNŞAAT SEKTÖRÜ	KONUT İNŞAATI	KONUT DIŞI BİNA İNŞAATI
2017 Q4	2,9	3,4	1,6
2018 Q4	1,9	0,9	3,9
2019 Q4	0,0	-0,3	0,8
2020 Q1	-3,9	-4,4	-2,1
2020 Q2	-15,3	-16,1	-11,1
2020 Q3	-2,3	-3,0 r	0,5
2020 Q4	-1,2r	-1,4r	-0,5r
2021 Q1	2,9r	2,9 r	1,7r
2021 Q2	17,9r	18,5r	13,8r
TEMMUZ	3,3	3,8	0,8

Kaynak: Eurostat, r: revize edilmiştir

İnşaat Malzemeleri Fiyatları Eylül Ayında Geriledi

İnşaat malzemeleri fiyatları ağustos ayından sonra eylül ayında da gerilemiştir. İnşaat malzemelerine yönelik talep yüksek kalmakla birlikte tedarik zincirlerinde yaşanan bozulma ile fiyatlar olumsuz etkilenmiştir. Ayrıca Çin'in talep ve üretim tarafındaki sınırlamaları da fiyatlarda düşüşe yol açmaktadır. Eylül ayında inşaat demiri fiyatları yüzde 2,9 gerilemiştir. Bakır fiyatları yüzde 2,6 düşmüştür. Kereste fiyatları ise sert düşüşler ardından eylül ayında artış göstermiştir.

Tablo.10 İnşaat Malzemesi Fiyatları

DÖNEM	İNŞAAT DEMİRİ TON/ DOLAR	BAKIR 100 LIBRE/ DOLAR	DÜZ KERESTE 2,36 M3/DOLAR
2017 ARALIK	551	328,00	451
2018 ARALIK	467	267,80	323
2019 ARALIK	442	281,28	412
2020 MART	416	216,60	298
2020 HAZİRAN	416	272,25	436
2020 EYLÜL	459	297,90	602
2020 ARALIK	596	355,85	875
2021 MART	628	400,00	1.005
2021 HAZİRAN	738	427,85	800
2021 TEMMUZ	724	455,05	582
2021 AĞUSTOS	688	433,25	483
2021 EYLÜL	668	422,05	639

Kaynak: Platts-Mc Graw Hill Financial, National Association of Home Builders, COMEX,

"ÖZEL BÖLÜM"

250 BÜYÜK ULUSLARARASI MÜTEAHHİTLİK FİRMASININ ÜSTLENDİKLERİ İŞLER TOPLAMI PANDEMİ İLE 2003 YILINA GERİ DÖNDÜ

Uluslararası mühendislik yayını olan ENR geleneksel dünya çapında en yüksek iş hacmine sahip müteahhitlik firmaların yer aldığı "Dünyanın En Büyük Uluslararası 250 Müteahhitlik Firması" 2020 listesini açıklamıştır. ENR, 2020 yılında yaşanan pandemi salgınının uluslararası müteahhitlik işleri üzerindeki etkisini ortaya koymuştur. Pandemi etkisi ile uluslararası inşaat pazarı 2020 yılında bir önceki yıla göre yüzde 11,1 oranında daralarak 470,3 milyar dolardan 420,4 milyar dolara gerilemiştir. Uluslararası müteahhitlik işleri 2019 yılında da ticari korumacılık etkisi ile yüzde 2,9 oranında daralmıştı. 2020 yılındaki gelir rakamı ile 2003 yılındaki uluslararası müteahhitlik işleri gelirine geri dönülmüştür.

Türk firmalarının 2020 yılında üstlendiği uluslararası projelerden elde ettikleri gelir yüzde 15,3 azalarak 18,29 milyar dolara inmiştir. Böylece Türkiye'nin müteahhitlik sektörü de pandemiden olumsuz etkilenmiştir. Türk firmaları 2019 yılında 21,6 milyar ABD doları tutarında gelir ile küresel pazarda yüzde 4,6'lık pay almışlardı. ENR verilerine göre 2020 yılında en başarılı ilk 250 firma arasında 40 Türk firması yer almıştır. 2019 yılında en başarılı 250 müteahhitlik firması arasında 44 Türk müteahhitlik firması yer almıştı. Türkiye 2020 yılında ENR 250 listesinde firma sayısı itibarıyla 3'üncü sıraya, gelirler itibarıyla ise 8'inci sıraya inmiştir. Türkiye 2020 yılında firma sayısı ve gelir sıralamasında birer basamak gerilemiştir.

Müteahhitlik firmalarının 2020 yılı uluslararası proje gelirlerine göre 2020 yılı listesinde ilk 100 firma arasına giren Türk müteahhitlerinin sayısı 9'dan 7'ye inmiştir. Bir Türk müteahhitlik firması da proje gelirine göre ilk 30 uluslararası müteahhit arasında yer almıştır.

Tablo.11 Dünyanın En Büyük İlk 250 Müteahhitlik Firmaları Arasında Türk Firmalarının İş Payı

YILLAR	TÜRK FİRMALARININ ÜSTLENDİĞİ İŞ TOPLAMI MİLYAR DOLAR	250 FİRMA İŞ TOPLAMI MİLYAR DOLAR	TÜRK FİRMALARIN PAYI %
2011	17,46	453,0	3,9
2012	20,15	507,5	4,0
2013	20,67	544,0	3,8
2014	22,43	521,7	4,3
2015	22,59	500,1	4,6
2016	25,60	468,1	5,5
2017	23,20	482,4	4,8
2018	22,20	487,3	4,6
2019	21,60	473,1	4,6
2020	18,29	420,4	4,4

Kaynak: Engineering News Record

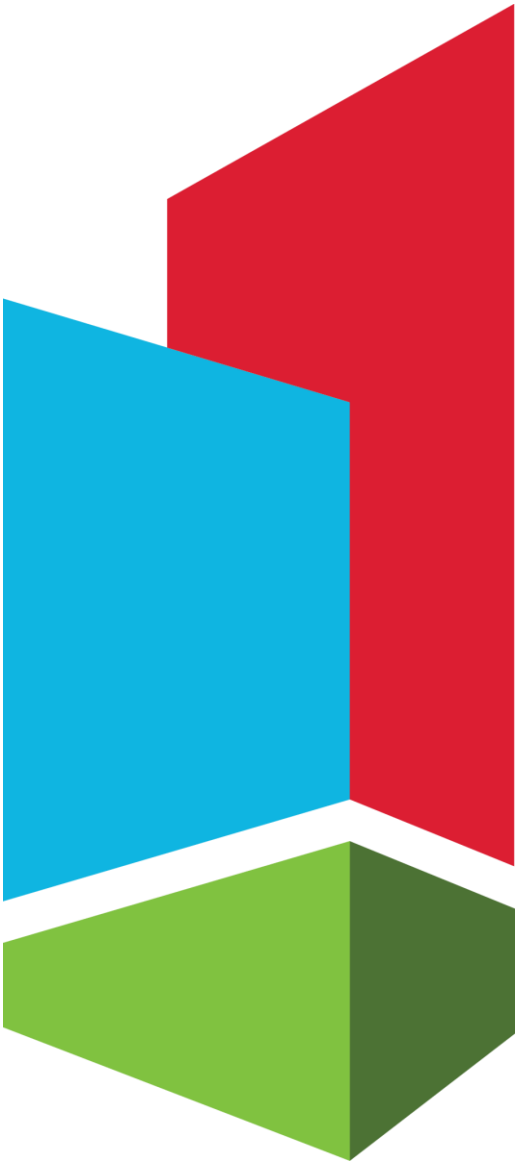

TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMESİ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ

www.imsad.org / info@imsad.org

TEL: +90 216 322 23 00